

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobkyň: **a) R. K., b) H. K.**, zast. JUDr. Jakubem Vozábem, Ph.D., advokátem se sídlem Pod vilami 747/10, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2013, čj. KUJI 6757/2013, sp. zn. OUP 503/2012 No-2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 7. 2014, čj. 30 A 34/2013-127,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni a) náhradu nákladů řízení ve výši **4114 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Jakuba Vozába, Ph.D.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci, obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[1] Dne 1. 4. 2011 byla doručena Městskému úřadu Havlíčkův Brod (dále jen „správní orgán prvního stupně“) žádost obchodní společnosti ČEZ Distribuce, a.s., Děčín, Teplická 874 (dále jen „žadatel“), o vydání rozhodnutí o umístění stavby „*Havlíčkův Brod – Světla nad Sázkou – zdvojení vedení 22 KV Havlíčkův Brod – Perknov, Veselý Žďár, Lučice, Pohled*“,

Příseka, Nová Ves u Světlé nad Sázavou – Lipnička“. Žalobkyně vznesly proti tomuto záměru námitky, podle nichž dojde k posunutí trasy vedení blíže k trvale obydlenému domu č. p. X a umístění stavby vedení tak znehodnotí a sníží celkovou hodnotu pozemku a nemovitosti. Vzhledem k ochrannému pásmu vyjádřily obavu z poškození kvality životního prostředí a pohody bydlení, z ovlivnění telekomunikačního signálu (televize, mobilní telefony, internet atd.) a intenzity elektrického pole, přičemž jeho negativní důsledky spatřovaly i v narušení krajinného rázu a přírodních hodnot.

[2] Správní orgán prvního stupně vydal dne 8. 7. 2011 rozhodnutí o umístění stavby, čj. ST/597/2011/Ve, JID: 51550/2011/muhb, ve smyslu § 79 a § 92 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění do 31. 12. 2012 (dále jen „stavební zákon z roku 2006“). Uvedené rozhodnutí však žalovaný na základě společného odvolání žalobkyň ze dne 22. 7. 2011 rozhodnutím ze dne 5. 12. 2011, čj. KUJI 102 559/2011, sp. zn. OUP 398/2011-DI-2, zrušil a věc vrátil správnímu orgánu prvního stupně k dalšímu řízení. Ten následně ve věci vydal rozhodnutí o změně stavby ze dne 6. 9. 2012, čj. ST/597/2011/Ve, JID: 57819/2012/muhb, dle § 81 a § 92 stavebního zákona z roku 2006. Odvolání žalobkyň žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 1. 2013, čj. KUJI 6757/2013, sp. zn. OUP 503/2012 No-2, zamítl.

[3] V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně namítly především, že správní orgány nesprávně posoudily stavební záměr žadatele jako změnu stavby, přestože jde o stavbu novou. V důsledku uvedeného pochybení pak správní orgány nesprávně vztáhly existující věcné břemeno založené pro stávající elektrické vedení dle § 22 odst. 3 zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon), dále jen „elektrizační zákon“, i na tuto novou stavbu. V průběhu řízení před Krajským soudem v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) vzala žalobkyně b) žalobu zpět. Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem argumentaci žalobkyň přisvědčil, rozhodnutí žalovaného a správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení; ve vztahu k žalobkyni b) řízení zastavil.

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku uvedl, že v posuzovaném případě nešlo o stavbu novou, nýbrž o změnu stavby stávající, „*neboť předmětem územního řízení je náhrada stávajícího jednoduchého nebo dvojitého vedení za vedení nové dvojité nebo trojité v trase stávajícího vedení a výměně některých podpěrných bodů, úprava odboček z kmenového vedení a poté demontáž vedení stávajícího.*“ Za podstatnou považuje stěžovatel i skutečnost, že opravou vedení má dojít k zúžení ochranného pásma z 23 m na 19 m, a to i při použití nových konzol o šířce 5 m oproti nynějším s šířkou 3 m. Ustanovení § 46 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“), totiž stanoví šíři ochranného pásma na 7 m na každou stranu od svislé roviny krajního vodiče (na rozdíl od dřívějšího zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci, dle které byla tato vzdálenost 10 m).

[5] Stěžovatel dále konstatoval, že dle § 22 odst. 1 písm. a) elektrizačního zákona energetickým podnikům přísluší oprávnění „*stavět a provozovat na cizích nemovitostech v rozsahu vyplývajícím z povolené stavby elektrická vedení, jakož i malé stanice do rozlohy 30 metrů čtverečních, s příslušenstvím (dále jen „vedení“), zejména zřizovat na nemovitostech*

pokračování

podpěrné body, přepnout nemovitosti vodičů a umisťovat v nich vedení.“ Dle odst. 5 citovaného ustanovení pak *„[p]ovinnost trpět výkon oprávnění uvedených v odstavci 1 vázne na dotčené nemovitosti jako věcné břemeno.*“ Jde tedy o zákonné věcné břemeno, jehož legitimita vyplývá i z § 98 odst. 4 energetického zákona, dle kterého *„[o]právnění k cizím nemovitostem, jakož i omezení jejich užívání, která vznikla před účinností tohoto zákona, zůstávají nedotčena“* (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 28 Cdo 4833/2007). V posuzovaném případě tudíž nebylo zapotřebí s vlastníky dotčených nemovitostí uzavírat smlouvy o zřízení věcného břemene, neboť věcné břemeno spočívající v povinnosti strpět zřízení energetických vedení, opěrných bodů apod. již na těchto nemovitostech nebo nad nimi existuje; zaniklo by totiž pouze v případě, že by vedení bylo zrušeno, jak uvedl Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 22 Cdo 216/2006, za situace, *„kdy vedení nemá již nadále vůbec v takto vymezené kvalitě a trase existovat.“*

[6] Za spekulativní označil stěžovatel závěr krajského soudu, dle kterého si žadatel sám byl vědom toho, že věcné břemeno váznoucí na předmětném pozemku s umístěním nové stavby zaniká, neboť *„svoji žádost doložil 125 smlouvami o právu provést danou stavbu s vlastníky, jejichž nemovitosti měly být stavbou nového elektrického vedení dotčeny. Evidentně tak vycházel z ustanovení § 25 odst. 4 [...] energetického zákona.“* Žadatel naopak ve vyjádření obsaženém ve spisovém materiálu uvedl, že je v kompetenci stavebního úřadu, jak vyhodnotí podanou žádost dle jejího obsahu.

[7] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalobkyně a) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že v posuzovaném případě se nejedná o změnu stavby, neboť stávající stožáry vedení vysokého napětí budou demontovány a nahrazeny novými, a to ve stávající trase vedení. S odkazem na shora citovaný rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 216/2006 žalobkyně a) uvedla, že *„[s] ohledem zejména k výšce, šířce, druhu použitého materiálu, způsobu a hloubce ukotvení, počtu vedených drátů vysokého vedení a celkovému vzhledu a charakteru nově umístěných stožárů vysokého napětí je však naprosto jednoznačné, že kvalita vedení se naprosto změnila, tedy že stávající vedení přestalo ve smyslu uvedeného rozsudku Nejvyššího soudu ČR existovat.“* Skutečnost, že trasa nového vedení má být totožná, není za této situace rozhodná. V důsledku zániku dosavadního vedení vysokého napětí dochází nejen ke zrušení původní stavby, ale tím i k zániku zákonného věcného břemene vyplývajícího z elektrifikačního zákona. Dle § 25 odst. 4 energetického zákona má tudíž stavebník povinnost uzavřít s vlastníky dotčených pozemků smlouvu o zřízení nového věcného břemene.

II.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či

jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].

[10] Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou, dle které v posuzovaném případě nejde o stavbu novou, nýbrž o změnu stavby stávající, přičemž tuto shledal neopodstatněnou.

[11] Dle § 2 odst. 5 stavebního zákona z roku 2006 se změnou stavby rozumí „a) *nástavba, kterou se stavba zvyšuje, b) přístavba, kterou se stavba půdorysně rozšiřuje a která je vzájemně provozně propojena s dosavadní stavbou, c) stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby; za stavební úpravu se považuje též zateplení pláště stavby.*“ Takřka totožné ustanovení obsahoval i někdejší § 139b odst. 3 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), dále jen „stavební zákon z roku 1976“.

[12] Právě již ve vztahu ke stavebnímu zákonu z roku 1976 konstatoval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 9. 1. 2006, čj. 7 Ca 1/2005-33, č. 1600/2008 Sb. NSS, „že celá výměna stožárů, včetně zemních prací, zcela zjevně není pouhou úpravou stavby, neboť se tu postavila stavba zcela nová (nové stožáry s novým osazením). [...] Označit takovou novou stavbu stožárů elektrického vedení za stavební úpravy stavby dosavadní nikdy žádnou oporu ani v zákoně, ani v teoretické literatuře, nemělo.“ Kasační stížnosti žalovaného a osob zúčastněných na řízení proti tomuto rozhodnutí Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 3. 2008, čj. 8 As 20/2006-129, č. 1601/2008 Sb. NSS, zamítl.

[13] Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by uvedený závěr nebyl aplikovatelný i ve světle současné právní úpravy obsažené v § 2 odst. 5 stavebního zákona z roku 2006. Z tohoto důvodu pak zcela přisvědčil názoru krajského soudu, dle kterého „nové příhradové stožáry s betonovými základy jsou umístěny jinde, než stávající betonové sloupky. Jde tak o vedení zcela nové, o čemž svědčí i to, že po jeho dokončení bude staré (stávající el. vedení) odstraněno. Dojde tak sice k náhradě, nikoliv však ve smyslu stavebního zákona, nýbrž ekonomickém. Za tohoto stavu nemůže být o změně stavby stávajícího elektrického vedení ani řeči.“ Není přitom rozhodné, zda výstavbou nového vedení dojde ke změně ochranného pásma; ta je totiž dána změnou právní úpravy, na niž stěžovatel poukázal, a nikterak nesouvisí s otázkou, zda uvedený stavební záměr představuje změnu stavby či umístění stavby nové.

[14] Podle Nejvyššího správního soudu je nedůvodná též námitka, dle které jsou předmětné pozemky i nadále zatíženy zákonným věcným břemenem dle § 22 odst. 3 elektrifikačního zákona.

[15] Stěžovatel příhodně poukázal na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 216/2006, avšak dovodil z něj nesprávné závěry. Nejvyšší soud v citovaném rozhodnutí uvedl, že „[j]estliže oprávnění zřídit a provozovat elektrické vedení na cizím pozemku vzniklo pro vedení určitého napětí a vymezenou trasu, přičemž vznik tohoto oprávnění vyplýval z veřejného zájmu na jeho existenci, nelze § 22 odst. 3 elektrizačního zákona, který stanoví, že oprávnění zaniká zrušením vedení, vyložit jinak, než že jde o situaci, kdy vedení nemá již nadále vůbec v takto vymezené kvalitě a trase existovat. Pak samotná skutečnost, že v původní trase došlo k výměně elektrického vedení téhož napětí, zánik oprávnění zřídit a provozovat vedení na cizím pozemku způsobit nemohla. Takovému záměru zákonodárce nasvědčuje i úvaha, že (v době účinnosti tohoto

pokračování

zákona) by v opačném případě povolením stavby sice vzniklo věcné břemeno „nové“, ale jinak zcela totožné. Na těchto závěrech nic nemění, že § 56 písm. g) zákona č. 50/1976 Sb. stanovil, že stavební povolení není třeba u stavebních úprav elektrických vedení bez omezení napětí, pokud se nemění jejich trasa, a že podle rozsudku Městského soudu v Praze z 9. 1. 2006, sp. zn. 7 Ca 1/2005 a rozsudku Nejvyššího správního soudu z 31. 3. 2008, sp. zn. 8 As 20/2006, publikovaných pod R 1600 a 1601/2008 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, se za změnu stavby nepovažuje úplná výměna stavebních stožárů elektrického vedení, včetně nového osazení takových stožárů, ale že jde o stavbu novou, která vyžaduje stavební povolení nové.“

[16] Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že Nejvyšší soud v uvedeném případě posuzoval situaci, kdy původní elektrické vedení mělo být nahrazeno vedením prakticky totožné kvality o shodném napětí 110 kV a ve stejné trase (nepatrná vybočení ze stávající trasy v rozsahu maximálně 50 cm označil Nejvyšší soud za nepodstatná). Právě při vědomí této shody stávajícího a nového elektrického vedení Nejvyšší soud uzavřel, že v tehdy posuzované věci zákonné věcné břemeno existovalo i nadále a závěry Městského soudu v Praze obsažené v citovaném rozsudku čj. 7 Ca 1/2005-33, resp. rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 20/2006-129, neměly na posouzení věci vliv. V této souvislosti je dále možno odkázat na závěr Nejvyššího soudu, dle kterého „[n]a pozemku parc. č. 194/1 se elektrické vedení od původní trasy odchýlilo v rozsahu 2,74 - 4,67 m. Pak nelze dospět k jinému závěru, než že původní vedení bylo zrušeno a postaveno vedení nové.“ Právě v této části shledal Nejvyšší soud dovolání žalobců důvodné.

[17] V nyní projednávané věci má přitom dojít ke zdvojení stávajícího vedení a tedy k jeho podstatné kvalitativní změně. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že zákonné věcné břemeno dle § 22 odst. 3 elektrifikačního zákona na tuto stavbu již nedopadá. Nejvyšší správní soud přitom neshledal nic spekulativního na úvaze krajského soudu, který s poukazem na smlouvy o zřízení věcných břemen obsažené ve správním spise dovodil, že žadatel si byl nutnosti postupu dle § 25 odst. 4 energetického zákona vědom.

III.

Závěr a náklady řízení

[18] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[19] Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

[20] Vzhledem k tomu, že žalobkyně a) byla ve věci plně úspěšná, je žalovaný povinen zaplatit jí náhradu nákladů řízení, jež Nejvyšší správní soud stanovil s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, na 3100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání vyjádření ke kasační stížnosti) a paušální náhradu hotových výdajů 300 Kč, navýšené o 21 % DPH, celkem

tedy částku 4114 Kč, a to k rukám zástupce žalobkyně a) do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2014

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu